

ROZDZIAŁ XI**DWADZIEŚCIA ZABYTKÓW.** Fotografie architektury z Czechowic-Dziedzic, Bronowa, Ligoty i Zabrzega

(autor fotografii Zdzisław Nowrotek)

Spacerując po okolicy, raz po raz zauważamy stojące przy drodze i na prywatnych posesjach kamienne krzyże, figurki świętych, z kamienia, drewniane, z gipsu, w przeróżnych pozach, pomniki, przy kościele i na cmentarzu, na granicy wsi, a „Nepomuka” nad samym stawem. Kapliczki małe i duże, wiszące na drzewie lub wielkie jak ćwierć kościoła. Kwartały starych cmentarzy, zabytkowe nagrobki, aleje zasłużonych kapłanów. Zza drzew lub dachów budynków wyłaniają się wieże kościołów, znikają na moment, aby po chwili ukazać się w całej swej krasie, gdy staniemy przed nimi tete-a-tete. Powalają urodą, formą, rozmachem, zaskakują niepowtarzalnym pięknem. Wysmukłe wieże wspinają się wysoko w niebo, ścigają z chmurami. Niektóre budowle bardzo stare, inne współczesne. Plenerowe dzieła sztuki. Budynki szkół, nowoczesna biblioteka, dom kultury, pałac i dwory, kopalniane szyby, wiejskie rozległe domy siedlaczce, detale i sztukatury elewacji, kamień milowy „Nach Wien” i inne. Permanentnie wystawiane na widok wszystkich, na ich wrażliwość. Zawsze dostępne, o każdej porze dnia i roku. Znakomite dzieła, znakomitych artystów i mistrzów rzemiosła prezentują się równie pięknie i niezależnie od położenia słońca, rankiem wśród mgieł, czy o zmęczonym wieczorze. W scenerii kolorów lata, w otoczeniu różnobarwnych jesiennych drzew, zimą nie mniej urocze, czasem tylko przypudrowane świeżym śnieżkiem, kiedy indziej zavalone białymi czapami. Jedne dostojne, inne przytulne, gdyż wszystkie posiadają swoją duszę. Duszę zamkniętą w cudownej bryle, zdobione elewacją.

Herbowizna to także spuścizna materialna, dzieła sztuki, architektura. W naszym

Mogiła na cmentarzu przy kościele św. Katarzyny

mieście i w naszych wioskach takich obiektów jest niemało. Albumowa część książki przypomni te, które na autorze zdjęć zrobiły największe wrażenie. Każdy skomponowałby nieco inny zestaw, gdyż nie ma w tym zakresie kryteriów obiektywnych. Prezentowane w tym albumie fotografie są tylko **narracją obrazu**, bez profesjonalnych opisów godnych historyka sztuki. Zdjęciom towarzyszyć będzie wyłącznie najkrótsza informacja w formie notki - miejsce, nazwa, rok zbudowania. Są umieszczone wprost na fotografii. **Projekcja dzieła oraz jego przeżywanie i tak realizuje się we wrażliwości ludzkiej, w umyśle widza.**

61. Samotna mogiła na cmentarzu przy kościele św. Katarzyny.

Na starym cmentarzu przy kościele św. Katarzyny znajduje się samotna mogiła wciśnięta pomiędzy dwa wielkie drzewa, rosnące wciąż i wciąż i pnące się do góry, manifestujące siłę i pragnienie życia. Trwalsze i silniejsze od spoczywającego tam człowieka. Zapewne, gdy chowano go w tym miejscu, drzew tych jeszcze nie było, więc musiało to być bardzo dawno. Ale ktoś nadal kładzie na tej mogile kwiaty. Zapewne uważa, że warto dbać o pamięć tego człowieka. Ten niezwykły obraz, ukazujący fragment naszego materialnego otoczenia, zarówno jest piękny w swej estetyce, zarazem wymowny w pragnieniu zachowania w pamięci dokonań, dorobku człowieka, w wymiarze symbolicznym także wielu żyjących tu ludzi, podtrzymywanie wspólnej spuścizny, dziedzictwa, herbowizny.

Czechowice-Dz., kościół
św. Katarzyny, 1729

Zabrzeg, kościół
pw. św. Józefa,
1787

Ligota, kościół pw. Opatrzności Bożej, 1806

Bronów, figura Bożej Męki , Męka Pańska, 1836

Zabrzeg, aleja wybitnych kapłanów

Ligota, Oblask 1890

Zabrzeg, kamień drogowy, wiedeński

Czechowice-Dz.
Lipowiec, remiza 1895

Ligota, dom
wójta, 1879

ia Silesia, 1905

Czechowice-Dz., Miejski Dom Kultury, 1924, 1990

Czechowice-Dz., kościół Jezusa Chrystusa Odkupiciela, 1999

